

ECOS DE SOCIETAT

MOVIMENT ECOLOGISTA CATALÀ

Ecocronologia

1976 → 7 d'agost

Tres mil persones es manifesten a Torroella de Montgrí cridant «Salvem el Ter», «Peixos sí. Merda no».

1976 → novembre

Inici de la Campanya de Salvaguarda del Patrimoni Natural en el marc del Congrés de Cultura Catalana. Edició de *L'Auca de la Natura*. Es preveu l'edició de cartells i audiovisuals per fer campanya amb temes com la protecció efectiva del Parc Nacional d'Aiguastortes, dels Aiguamolls de l'Empordà, les Gavarres, el Garraf, etc, contra les carreteres de muntanya, la contaminació dels rius..., per promoure la pedagogia de la natura, etc. Durant onze mesos es desenvoluparan més de 300 actes en unes 150 poblacions.

1976 → desembre

El Govern Civil de Barcelona reconeix oficialment la Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural (Depana)

1977 → febrer

Creació del Col·lectiu de Periodistes Ecologistes. Apareix un extra de la revista *Ajoblanc* titulat «Energies lliures» i realitzat pel col·lectiu que més tard s'anomenarà TARA (Tecnologies Alternatives Radicals y Autogestionadas). S'obre al Palau d'Esports de Montjuïc l'exposició *Salvem Catalunya per a la democràcia*, dedicada fonamentalment a la defensa del patrimoni natural.

1977 → maig

Denis de Rougemont publica *L'avenir est notre affaire*, on explica la seva idea d'una Europa regionalista, federada i ecologista. Moviments ecologistes, camperols i pacifistes inicien les campanyes «Gardarem lo Larzac» i «Volem viure al país» a Occitània.

ECOTOPIA

Txernòbil químic i radioactiu a l'Ebre

Escàndol del descobriment d'un Txernòbil químic i radioactiu sota les aigües de l'Ebre, a Flix, gràcies a un vell informe ara renovat pel CSIC (Centro Superior de Investigaciones Científicas) i la UAB, s'ha produït en el moment «políticament oportú», és a dir, quan les esquerres ja governen pràcticament totes les institucions i han rendibilitzat electoralment la mobilització popular contra el trasvasament.

Durant l'època que governava el PP a Madrid i CiU a la Generalitat els ecologistes ja havien denunciat que el més important del trasvasament no era tan sols el projecte sinó el greu problema de pol·lució química i radioactiva que patia el riu. Mai no es va entendre per què les plataformes –impulsades legítimament per propietaris afectats, pagesos i pescadors– no reclamaven, també, el tancament de les centrals nuclears imposades pel franquisme ni denunciaven la pol·lució de la fàbrica d'Erkímia (Ercros), coneguda per tots els activistes antinuclears de la zona, incloent-hi l'alcalde Pere Muñoz. El PSC, ERC i ICV van tenir molta cura de no parlar de la pol·lució de l'Ebre, una qüestió «políticament no rendible», i de desgastar el PP i CiU amb l'obra hidràulica.

Ara ja governen i es tracta de calmar els ànims. Difícilment se sentiran veus discordants, ja que tracten de controlar des del poder i els mitjans de comunicació els moviments socials crítics. De fet, qui es pot creure que aquesta enorme massa química i radioactiva no ha produït ja un impacte sobre l'alimentació i la salut de les persones? S'han localitzat de 200.000 a 360.000 tones d'abocaments sedimentats que contenen tota mena de productes cancerígens; dotzenes de tones de metalls pesants (mercuri, cadmi, níquel, arsènic, zinc...); tones de compostos orgànics clorats (DDT, PCB i altres), considerats tots ells altament tòxics; d'entre 10 i 70 tones d'Urani (U-238), Radi (Ra-222), Plom (Pb-210), tots ells radioactius. L'U-238, té un període de

semidesintegració de 4.500 milions d'anys i transmuta en múltiples elements radioactius, entre els quals el Radó (Ra-226), amb un període de semidesintegració de 1.620 anys i efectes cancerígens sobre el fetge i el ronyó, precursor del gas Radó-222, conegut en les mines d'urani pel seu potencial cancerígen pulmonar.

Estem davant del més gran i greu escàndol ambiental de la democràcia, que ha esclatat a la cara del Tripartit i que es vol minimitzar. Que hauria passat si CiU encara governés? Possiblement s'hauria convocat una gran mobilització. El conseller Salvador Milà ha donat la cara –és la seva obligació–, però els «ecosocialistes» d'ICV no poden continuar amagant el cap sota l'ala amb el poder polític assolit.

No hi ha temps a perdre. Cal intervenir urgentment Erkímia i posar en marxa un procés de reconversió que assegurï la producció neta i el manteniment dels llocs de treball, iniciar un procés per presumpte delictes ecològic de tots els exdirigents de l'empresa –i per delictes ecològic de part dels exconsellers de la Generalitat– i neutralitzar aquesta bomba química i radioactiva, que pot tenir terribles conseqüències sobre les persones i els sistemes naturals. I, encara, una qüestió inquietant: per què la Generalitat ha deixat que els residus radioactius d'Erkímia –mesurats pel Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear a instàncies d'Alternativa Verda–, 3.270 Bq/kg, vagin a parar a un abocador, no especial, al mateix terme de Flix i pretengui que ens creiem que no passa res?

Ara no és hora de dir, com feia el president Maragall, que «hem guanyat la batalla de l'Ebre», sinó de clamar que ens han enverinat un riu i unes terres de vida i que fan perillar l'economia i la salut de la gent de les comarques tarragonines afectades i de tot el país.

El veritable problema és la sostenibilitat (la pol·lució química i radioactiva del riu i el territori) i el fet que sense sobirania sobre tots els nostres recursos no hi pot haver futur. Fins quan?

ECOAGENDA → del 20/09 al 18/10

22/09	27/09	08/10 09/10	20/10 30/12
CALÇOTADA URBANA Sessió teoricopràctica per plantar calçots «urbans» Horari: 19:30 h Fundació Terra, Avinyó, 44 www.ecoterra.org - 936 011 636 Entrada lliure	ELS IONS ATMOSFÈRICS I LA SALUT Conferència Horari: 20:00 h - Doctor Oriol Valls Reial Acadèmia de Farmàcia Hospital, 56, Barcelona Entrada lliure	EL MAR: DESENVOLUPAMENT I CONFLICTE IX Jornades sobre Medi Ambient i Ecologia Associació Nereo Parador d'Aiguablava - Begur www.nereo.org 972 614 246 Preu: 40 €	AGRICULTURA BIOLÒGICA 25è Curs a distància Associació Vida Sana Mercè Rodoreda, 18 Bellaterra www.vidasana.org Preu: 340 €
MOBILITAT SOSTENIBLE Jornada UPC-Diputació de Barcelona Plaça Eusebi Güell, 6, Barcelona bofarullam@diba.es - 934 022 222 Entrada lliure	NAMÍBIA: PAÍS DE CONTRAST Exposició fotogràfica Museu de Granollers Francesc Macià, 51 www.museugranollers.org Entrada lliure	I CERTAMENT DE CINEMA ECOLOGISTA (II Jornades de Medi Ambient i Energies Renovables) El Mundial La Bisbal d'Empordà Associació Una Sola Terra www.unasolaterra.org 972 821 292 Entrada lliure	V FIRA DE LA BIODIVERSITAT CULTIVADA Escola Agrària de Manresa Ramon Iglésies, 5-7 www.agrariamanresa.org 938 749 060 Entrada lliure
FIRA DE SANT MIQUEL Certamen de productes naturals i ecològics. Santpedor (5 km de Manresa) Ajuntament de Santpedor santpedor@santpedor.diba.es 938 272 828 - Entrada lliure	VISITA A UN PARC EÒLIC Pradell de la Teixeta (Priorat) Horari: 09:00 h Agència Local d'Energia de BCN http://www.barcelonaenergia.com Nil Fabra, 20, baixos - Barcelona 932 374 743 - Places limitades		ECOVIRE Vida ecològica en un món sostenible Parc Firal de Manresa Polígon Ind. Els Dolors, s/n 938 782 301 - www.ecovire.org Entrada lliure

director: JAUME REIXACH | coordinació i edició: XAVIER BORRÀS | capçalera: ASSOCIACIÓ UNA SOLA TERRA | consell de redacció: XAVIER BORRÀS, PERE CARBONELL, TXELL CENTENO, CRISTINA DOMINGO, XAVIER GARCIA, PEP PUIG, SANTIAGO VILANOVA | revistauserda@unasolaterra.org | 607 116 687 | il·lustracions: GUILLEM CIFRÉ, SUSANA SUBIRANA | disseny i maquetació: CARLES VALLALTA | informació, subscripcions i publicitat: 934 586 410 a/e: comercial@eltriangle.info | imprimeix: GRÀFICAS DE PRENSA DIARIA SA | dipòsit legal: B-48.290-1977 | edita: EDITORIAL DE PERIODISTES, S.L.

IL·LUSTRACIÓ DE PORTADA

Tinta sobre paper i tractament digital.

GUILLEM CIFRÉ

(26 x 29 cm).

Guillem Cifré (Barcelona, 1952), il·lustrador habitual de la premsa catalana (*Avui*, *El Periódico*, *La Vanguardia*...).